

BEZBEDNOST DEČJIH IGRALIŠTA – OPŠTI ZAHTEVI

Jovana Zečević, Miloš Kovačević

Sektor sertifikacije i poslovnog unapređenja

SGS Beograd d.o.o.

- Slobodan promet roba je kamen temeljac jedinstvenog tržišta EU
- Bezbednost proizvoda koji su stavljeni na tržište, obaveze proizvođača i distributera, način informisanja i razmene informacija u vezi sa rizicima koje proizvod predstavlja po zdravlje i bezbednost korisnika
- Eliminacija prepreka slobodnoj trgovini
- Tri vrste propisa: directive, regulation & decision
- Obaveze država članica EU

Rezolucija Saveta o Novom pristupu tehničkoj harmonizaciji i standardizaciji (1985. godine)

- Harmonizacija zakonodavstva je organičena na bitne zahteve koje moraju da ispune proizvodi
- Tehničke specifikacije proizvoda – harmonizovani standardi
- Primena harmonizovanih standarda je dobrovoljna
- Harmonizovani standardi – pretpostavka o usaglašenosti

Rezolucija Saveta o Globalnom pristupu sertifikaciji i ispitivanju (1989. godine)

- Razvoj modula za postupke ocenjivanja usaglašenosti
- Upotreba standarda za sistem kvaliteta (EN ISO 9000)
- Upotreba standarda za tela za ocenjivanje usaglašenosti (serija standard EN ISO 17000)
- Uspostavljanje sistema akreditacije
- Sporazumi o uzajamnom priznavanju, saradnji i tehničkoj pomoći

Novi paket mera za unapređenje trgovine proizvodima (2008)

- Odluka 768/2008/EC – trgovina industrijskim proizvodima, izrada tehničkih propisa, moduli ocenjivanja usaglašenosti, uloga i značenje CE
- Uredba 765/2008/EC – akreditacija i tržišni nadzor
- Uredba 764/2008/EC – **uzajamno priznavanje i slobodan protok roba u neharmonizovanom području**

Akreditacija je utvrđivanje od strane nacionalnog tela za akreditaciju da li telo za ocenjivanje usaglašenosti ispunjava zahteve odgovarajućih srpskih, odnosno međunarodnih standarda i kada je primenljivo sve dodatne zahteve definisane za pojedine oblasti kako bi se vršili određeni poslovi ocenjivanja usaglašenosti.

- **EA** (European co-operation for Accreditation) omogućava da se kompetentnost svih tela za ocenjivanje usaglašenosti ocenjuje po istim principima u skladu sa međunarodnim standardima i procedurama
- Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (International Laboratory Accreditation Cooperation - **ILAC**) i Međunarodni forum za akreditaciju (International Accreditation Forum - **IAF**) su međunarodne organizacije koje uređuju oblast akreditacije na globalnom nivou.

Primer: akreditacija laboratorija za ispitivanje

Europe / Africa / Middle East

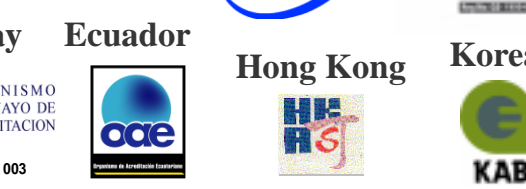
40 Accreditations in 41 Countries

Spain Italy Switzerland Germany

North and Latin Americas

- Dečija igrališta
- Dečije igraonice zatvorenog tipa
- Pojedinačne igračke

Zahtevi?

Direktive Novog pristupa

- **Toy Safety Directive – 2009/48/EC**
 - ✓ Moduli ocenjivanja usaglašenosti (A, B+C)

- **REACH – Regulation (EC) No 1907/2006**
 - ✓ Restrict the use of dangerous substances (REACH Annex XVII)
 - ✓ Reduce the use of SVHC (Substances of Very High Concern)
 - ✓ Communicate SVHC information through the supply chain

Standardni elementi:

- Harmonizacija se odnosi na bitne zahteve
- Samo proizvodi koji ispunjavaju bitne zahteve mogu biti plasirani na tržište
- Harmonizovani standardi usaglašeni sa bitnim zahtevima
- Primena standarda dobrovoljna (nova tehnička rešenja)
- Proizvođači biraju različite postupke ocenjivanja usaglašenosti

General Product Safety Directive 2001/95/EC

Zakon o opštoj bezbednosti proizvoda (“Sl. Glasnik RS” broj 41/2009)

■ Proizvodi široke potrošnje ako

- nisu obuhvaćeni direktivama Novog pristupa ili drugim propisom
- svi aspekti bezbednosti ili rizici nisu pokriveni direktivama Novog pristupa ili drugim propisima
- **Dečije igraonice zatvorenog tipa?**

General Product Safety Directive 2001/95/EC

*In the absence of specific regulations and when the European standards established under mandates set by the Commission are not available or recourse is not made to such standards, the safety of products should be assessed taking into account in particular **national standards transposing any other relevant European or international standards**, Commission recommendations or **national standards**, international standards, **codes of good practice**, the **state of the art** and **the safety which consumers may reasonably expect**.*

General Product Safety Directive 2001/95/EC

Art 3.

...the conformity of a product to the general safety requirement shall be assessed by taking into account the following elements in particular, where they exist:

- (a) voluntary national standards transposing relevant European standards (other than harmonized);
- (b) the standards drawn up in the Member State in which the product is marketed;
- (c) Commission recommendations setting guidelines on product safety assessment;
- (d) product safety codes of good practice in force in the sector concerned;
- (e) the state of the art and technology;
- (f) reasonable consumer expectations concerning safety.

- Zahtev proizvođačima i uvoznicima da na tržište stavljaju isključivo bezbedan proizvod i da o **moogućim rizicima** informišu korisnike
- Harmonizovano i neharmonizovano područje
- Zabrana proizvodnje i stavljanja na tržište **obmanjujućih** proizvoda
- Povlačenje proizvoda (sprečavanje distribucije, izlaganja ili nuđenja)
- Opozivanje proizvoda (već isporučenih ili učinjenih dostupnim krajnjem korisniku)
- **RAPEX** sistem

Evropski standardi (konstrukcija, instalacija, održavanje) –
dobrovoljna upotreba

Primeri:

- Serija standarda EN 1176
- EN 1177
- EN 1069-1 i EN 1069-2
- EN 13613

- Samo proizvodi koji ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje ljudi ili druge javne interese pokrivene direktivom
- Obaveza tržišnog nadzora
- Države članice mogu da usvoje dodatne nacionalne odredbe ali ne smeju zahtevati modifikaciju proizvoda, niti drugačije uslove za njihovo stavljanje na tržište

Stavljanje na tržište - prvi put dostupan proizvod na tržištu EU

- Kada proizvođač (ili uvoznik) dostavi proizvod distributeru ili krajnjem korisniku po prvi put, u pravnom smislu ova aktivnost se smatra „stavljanjem na tržište“
- Stavljanje na tržište zahteva postojanje „ugovora“ između dve strane, sa ili bez naknade, u cilju promene vlasništva i ne zahteva fizičku primopredaju proizvoda

Stavljanje u upotrebu - prvo korišćenje unutar EU od strane krajnjeg korisnika

GPSD Art 8.

...for any product that could pose risks in certain conditions:

(i) to require that it be marked with suitable, clearly worded and easily comprehensible warnings, in the official languages of the Member State in which the product is marketed, on the risks it may present

- Identifikacija propisa i primenljivih zahteva
- Utvrđivanje odgovarajućeg postupka ocenjivanja usaglašenosti
- **Analiza rizika i obavljanje ocenjivanja usaglašenosti proizvoda**
- Omogući da je proizvod praćen sa uputstvom i informacijama koje se odnose na bezbednost na jeziku koji mogu da razumeju krajnji korisnici
- Ukoliko ustanovi da njegovi proizvodi predstavljaju rizik, da iste odmah povuku sa tržišta i obaveste relevantne nadležne institucije
- **CE OZNAČAVANJE ???**

Art 5.

*Within the limits of their respective activities, producers shall provide consumers with the **relevant information** to enable them to **assess the risks** inherent in a product throughout the **normal or reasonably foreseeable period of its use**, where such risks are not immediately obvious without adequate warnings, and **to take precautions against those risks**.*

- Obuhvaćen ceo životni vek proizvoda
- Jasna ideja o ranjivosti potencijalnog korisnika
- Opasna nepravilna upotreba proizvoda mora biti sprečena u fazi projektovanja/dizajniranja samog proizvoda
- Metoda procene rizika?
- **RAG – Risk Assessment Guidance**

Proizvođač mora primenjivati sledeći redosled:

- Eliminisanje ili što veće smanjenje rizika u fazi projektovanja i proizvodnje
- Preduzimanje zaštitnih mera koje se odnose na rizike koji se ne mogu eliminisati
- **Obaveštavanje korisnika** o preostalim rizicima

Slobodan promet

- CE označavanje podrazumeva da su proizvodi u skladu sa svim odredbama direktiva koje se primenjuju
- **Koji proizvodi ne podležu CE označavanju?**
- Nema ograničenja ili ometanja stavljanja na tržište i stavljanja u upotrebu bezbednih proizvoda
- **Problemi u praksi – iskustva SGS Beograd**

Pretpostavka o usaglašenosti

Harmonizovani standardi (CEN, CENELEC, ETSI)

- Službeni list Evropske zajednice (Official Journal EU)
- Spisak srpskih standarda (Službeni glasniku RS)

Institut za standardizaciju

- Učešće u standardizaciji svih zainteresovanih strana
- SRPS standardi

Notified Body (notifikovano telo)

- Država članica imenuje notifikovano telo za sprovođenje ocenjivanje usaglašenosti u skladu sa određenom direktivom, kao nezavisna treća strana
- Način utvrđivanja kompetentnosti za potrebe notifikacije – **akreditacija**
- Evropska baza notifikovanih tela - **NANDO** baza
- **General Product Safety Directive ???**

Zahtevi koje notifikovano (imenovano) telo treba da ispuni:

- stručna osposobljenost zaposlenih i drugih angažovanih lica
- oprema
- nezavisnost i nepristrasnost u odnosu na lica povezana sa proizvodom koji je predmet ocenjivanja usaglašenosti
- postupanje sa prigovorima na njegov rad i donete odluke
- čuvanje poslovne tajne
- osiguranje od odgovornosti za štetu

- SGS je nezavisna treća strana
- SGS ima 25 EU NB (notifikovanih tela)

Podrška ekonomskim operaterima, npr:

- podrška proizvođačima u procesu ocenjivanja usaglašenosti sprovođenjem ispitivanja, sertifikacije proizvoda, kontrolisanja, obuke, provere itd.
- pomoć uvoznicima i distributerima u utvrđivanju da li je proizvođač sproveo sve neophodne postupke ocenjivanja usaglašenosti

HVALA NA PAŽNJI

www.sgs.com

www.sgs.rs